

**FREDENSBORG
KOMMUNE**

Læsning og skrivning i børnehaveklassen

Kære forælder

Gensidige forventninger

Børn begynder i skolen med store forventninger om at lære at læse.

Som forælder har du sikkert også forventninger i den retning.

Ligesom du har forventninger til skolen, har skolen forventninger til dig.

Med denne folder vil vi gerne give dig en vejledning til, hvordan du kan støtte dit barn i at komme godt i gang med sin læse- og skriveudvikling.

FAKTA

Læse- og skriveudvikling

I børnehaveklassen får dit barn mulighed for at få et godt kendskab til bogstaver – både deres navn, lyd og udseende.

Allerede i børnehaveklassen skal dit barn skrive og læse, men dog ikke på samme måde, som en voksen læser og skriver.

Børnene lærer at børnestave, som betyder, at de lytter efter lydene i deres talesprog og skriver det, de kan høre.

Regel: I børnestavning kan man ikke lave fejl.

Barnet børnestaver – og du voksenstaver.

Sådan kan du støtte dit barn:

Børn lærer nemmere at læse, hvis de kender sprogets lyde og kan lægge mærke til dem

Derfor er det vigtigt, at I leger med sprogets lyde sammen.

Sådan kan du støtte dig barn i at lægge mærke til sprogets lyde:

- læse rim og remser for dit barn.
- lave sjove rim – også vrøvlerim som "kone-gone".
- leg med ords lyde ved at snakke "bagvendt" som fx at "vaskeklud" bliver til "klaskevud".
- finde ord der starter med samme lyd.

Børn lærer nemmere at læse, hvis de har et stort ordforråd og viden om mange ting

Alle hverdagssituationer egner sig til at udvikle dit barns sprog. Sådan kan du støtte dit barns ordforråd:

- inddrag dit barn i dine aktiviteter derhjemme og tal sammen om dem.
- tal med dit barn hver dag. Hjælp dit barn med at lære nye ord. Sig selv ordene tydeligt.

- leg med sammensatte ords opbygning ved at bytte om på rækkefølgen, fx "vand-hane" kan ændres til "hane-vand". Tal om hvad det nye ord kan betyde.
- ordudviklende spil, som fx billedlotteri.

Sådan kan du støtte dit barns viden om omverdenen:

- tag på ture sammen, fx i skoven, ud på landet, ind til byen, i butikker osv.
- snak om, hvad I oplever sammen.
- brug voksenord om, hvad I oplever. Forklar dem for dit barn.

Lad dit barn opleve sin omverden og lær dit barn nye ord imens.

N.B.

I skal tale sammen/fortælle historier på jeres eget modersmål.

Børn lærer nemmere at læse og skrive, hvis de starter tidligt

Derfor skal du lade dit barn "skrive" og "læse". Få dit barn til at læse det op, som det har skrevet.

Du skal ikke rette dit barns stavning. Dit barn børnestaver. I børnestavning er barnets stavning altid rigtig.

Husk at rose og opmuntre, når dit barn "læser" og "skriver" .

Du kan bruge alle situationer til at opfordre dit barn til at skrive, fx:

- indkøbssedler og ønskelister
- tekst til barnets egne tegninger
- små bøger. Der findes mange gode app til dette, fx "WriteReader", hvor dit barn kan skrive en bog med børnestavning, indsætte billede og indtale lyd m.m. Du kan skrive dit barns tekst med voksenstavning, så andre nemt kan læse bogen.
- "Barnets bog": Du kan lade dit barn lave sin egen bog (køb evt. et ringbind og papir, karton samt eventuelt plastiklommer). Fortæl dit barn, at bogen skal indeles i kapitler med hver deres overskrift: fx *Familie, Fritid, Ferie, Skole, Kæledyr* osv. Dit barn kan så sætte tegninger, fotos og billeder ind i de enkelte kapitler. Du kan opfordre dit barn til at skrive til billederne.

Børn får mere lyst til at lære at læse, hvis læsning er en naturlig del af hverdagen i deres hjem

Så vis dit barn:

- at det er vigtigt at kunne læse.
- at læsning betyder noget for dig.
- at læsning giver gode oplevelser.

Hvordan:

- Læs højt for dit barn hver dag.
- Tag barnet med på biblioteket.
- Læs selv, og vis barnet, at du læser.
- Snak om bøger og blade

FAKTA

Barnet får læseundervisning i skolen.

Men du er hovedperson, når dit barn lærer at læse!

Børn får interesse for at lære at læse ved at være sammen med voksne og ældre børn, der viser, at de selv kan lide at læse og skrive, og som inddrager barnet, når de læser og skriver.

Gode råd til oplæsning

- før du læser

- Lad dit barn være med til at vælge bog.
- Kend selv bogen før du læser op.
- Tal sammen om hvad bogen kan handle om.

- mens du læser

- Hold bogen, så barnet kan se billederne.
- Peg på ordene, mens du læser.
- Læs tydeligt og forklar evt. svære ord undervejs.
- Snak om handlingen undervejs.

- når du har læst

Spørg dit barn:

- Kunne du lide bogen?
- Hvad kunne du især godt lide? Hvorfor?
- Hvad kunne du ikke lide? Hvorfor?
- Var der noget der var svært at forstå? Hvad?
- "Hvem er det" - prøv at skiftes til at beskrive/gætte en af personerne i historien.

Hvad nu hvis ...

- **mit barn ikke er interesseret i at lytte til historier?**
- Du kan fortælle historien i stedet for at læse.
- Gør det dejligt og hyggeligt, når du læser bogen op.
- Måske er bogen for let eller for svær. Find en bog, dit barn kan lide og forstå.
- Læs ikke op for dit barn, hvis han/hun er for træt.

Rim og remse-bøger

Hartmann, Niels:
Bim Bum, verdensrum
Alle børns citroner

Hertz, Grethe Janus:
Dig og mig og vi to

Mouritzen, Peter:
Nej sagde Kaj

Rasmussen, Halfdan:
Halfdans ABC
Onkel Karfunkel

Spang Olsen, Ib:
Gamle fru Glad og hendes hund

Strid, Jakob Martin:
Mustafas kiosk

Ungermann, Arne:
Det tossede land

Gode hjemmesider med sprogstimulerende aktiviteter, som du kan lave med dit barn

www.multidansk.dk

- særdeles velegnet til børn med dansk som andetsprog

Gode apps

Der er masser af sjove og lærerige apps til at støtte dit barns første læse- og staveudvikling. Men det kan være svært som forældre at finde de bedste. Spørg skolen til råds.

På disse to hjemmesider kan du også holde dig orienteret om de bedste læringsapps til dit barn:

<http://mors-apps.com/apps-i-skolen>

<http://skoleapps.com>

Udarbejdet juni 2009, revideret juni 2012 og
august 2013 af

Læsekonsulent Marianne Aaen Thorsen
Pædagogisk Psykologisk Rådgivning

Fotografer:

Annemette Bitsch Herdel

Hanne Thorstensen

Marianne Aaen Thorsen

NOTATER:

NOTATER:

Kontakt

Spørgsmål kan stilles til
Pædagogisk Psykologisk Rådgivning
Center for Skoler og Dagtilbud

Fredensborg Kommune
Egevangen 3 B
DK-2980 Kokkedal
Tlf. 7256 5000
fredensborg@fredensborg.dk

